

PERSBERICHT

Detentie Congolese getuigen door ICC opgeheven, Nederland aan zet

Amsterdam, 21 januari 2014 - Op 20 januari heeft de hoger beroepskamer van het Internationaal Strafhof (ICC) beslist dat de detentie van drie Congolese getuigen direct moet worden opgeheven en dat de Nederlandse staat verder verantwoordelijk is voor de afhandeling van hun asielaanvraag.

De getuigen verblijven sinds maart 2011 in Nederland om te dienen als getuigen in de zaak *Prosecutor v. Germain Katanga and Mathieu Ngudjolo Chui*. Vóór hun komst naar Nederland bevonden zij zich om onduidelijke redenen in hechtenis in de Democratische Republiek Congo. Voor noch tijdens hun gevangenschap in de DRC zijn ze in officiële staat van beschuldiging gesteld. Zij hebben dus nooit enige vorm van proces gekregen. Na hun aankomst in Nederland vroegen zij mede om die reden asiel aan. De Nederlandse bestuursrechter heeft in oktober 2013 vastgesteld dat er een reëel risico is dat zij in de DRC het slachtoffer zullen worden van een ernstige schending van het recht op een eerlijk proces en dat ze om die reden niet naar dit land mogen worden uitgezet.

Het belang van de huidige beslissing van het ICC bestaat eruit dat Nederland zich in de asielprocedure van de getuigen niet langer kan verschuilen achter het Strafhof, en zelf een zorgvuldige risicoanalyse zal moeten maken voordat terugkeer naar de DRC aan de orde kan komen. Deze uitspraak heeft dus ook directe gevolgen voor de bij de Hoge Raad aanhangige cassatieprocedure, waarin de Nederlandse regering nog altijd ontkent rechtsmacht te hebben. De uitspraak heeft eveneens gevolgen voor het hoger beroep in hun asielzaak, dat is ingesteld door de Nederlandse staat tegen het oordeel van de rechtbank dat de getuigen niet naar de DRC teruggestuurd mogen worden wegens vrees voor schending van mensenrechten. Met de beslissing van maandag staat nu de Nederlandse rechtsmacht, en daarmee de Nederlandse verantwoordelijkheid voor de getuigen, vast. De getuigen zien beide nationale procedures daarom met vertrouwen tegemoet.

Voor de getuigen is deze uitspraak ook van groot persoonlijk belang, omdat hiermee een einde komt aan een langdurige detentie. Nu zij rechtmatig verblijf hebben, zouden zij net als andere asielzoeker in eenzelfde situatie hun procedure verder in vrijheid moeten kunnen afwachten. Doordat terugkeer naar de DRC door de rechter onveilig wordt geacht is er geen zicht op uitzetting, wat detentie uitsluit.

Gelet op het urgente karakter van de opdracht van de beroepskamer van het ICC verwachten de getuigen op korte termijn overgedragen te worden aan de Nederlandse autoriteiten. De beroepskamer is daarbij van mening dat de oplossing van het geschil in handen ligt van de Nederlandse staat. Göran Sluiter en Flip Schüller de advocaten van de twee getuigen verwachten dat Nederland getrouw en onverwijld uitvoering geeft aan de opdracht van de ICC-beroepskamer en tegelijkertijd het uitzetverbod zoals opgelegd door de rechtbank ten volle respecteert. Zij verwachten dan ook dat Nederland met de getuigen contact zal opnemen om de verdere gang van zaken en de vrijlating uit ICC-detentie in goed overleg te bespreken.

Contactpersoon: mr. Flip Schüller – Prakken d'Oliveira *Human Rights Lawyers*,

Keizersgracht 560-562, 1017 EM Amsterdam Tel.: +31 (0)20-344 62 00, e-mail: fschuller@prakkendoliveira.nl